

پرامودیا آنانتا تور

زمین‌ابنای بشر

ترجمه‌ی

تهمینه زاردشت

This is a Persian translation of
This Earth of Mankind
By Pramoedya Ananta Toer
London, Penguin, 1962
Translated by Tahmineh Zardasht
Agah Publishing House, Tehran, Iran, 2018

سرشناسه: تور، پرامودیا آنانتا، ۱۹۲۵-۲۰۰۶ م.
عنوان و نام پدیدآور: زمین ابنای بشر/پرامودیا آنانتا تور؛ ترجمه‌ی ته‌مین زاردشت
مشخصات نشر: تهران، آگه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۴۲۹ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
فروست: چهارگانه‌ی بورو: ۱.
شابک: دوره: 4-344-329-964-978، 7-343-329-964-978
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
داشت: عنوان اصلی: This earth of mankind, 1991.
یادداشت: واژه‌نامه.

موضوع: های ۲۱ و ۲۰ - قرن ۲۰ م.
موضوع: Indonesian fiction - 20th century
شناسه افزوده: رشت، ته‌مین، ۱۳۵۶ - مترجم.
رده‌بندی ۶: ر. ۹۶ ز ۸۰ / ت ۵۰۸۹ PL
رده‌بندی دیوپی: ۲۱۱ / ۹۶
شماره کتابشناسی: ۵۲۶۱

پرامودیا آنانتا تور
زمین ابنای بشر
ترجمه‌ی ته‌مین زاردشت
چاپ یکم: ۱۳۹۷؛ آماده‌سازی در دفتر نشر آگه
(ویرایش: تحریریه‌ی نشر آگه؛ صفحه‌آرا: فرشته آذریاد؛ ناظر چاپ: هوشیار شایان)
شمارگان: ۵۵۰ نسخه
چاپ و صحافی: معرفت
همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب برای نشر آگه محفوظ است

نشر آگه
تلفن دفتر نشر: ۶۶۹۷۴۸۸۴ و ۶۶۴۴۳۱۵۵
ایمیل: info@agahpub.com
اینستاگرام: @agahpub
فروش اینترنتی: agahbookshop.com

قیمت: ۴۵,۰۰۰ تومان

مقدمه‌ی مترجم فارسی

پرام، پرامودیا آنال، نویسنده در سال ۱۹۲۵ در جاوه متولد شد. از جمله‌ی کسانی است که عمری را در زندان سپری کرده است. اولین بار دولت هلند به جرم عقاید «ضداستعماری» از سال ۱۹۴۷، هشتاد و دو سال او را زندانی کرد. پس از استقلال اندونزی، در سال ۱۹۶۰ کابینگی که انتقاد از سیاست ضدچینی سوکارنو، رئیس‌جمهور اندونزی نوشت و دوباره زندانی شد. و بار دیگر در سال ۱۹۶۵، این بار به اتهام ارتباط با حزب کمونیست اندونزی، در همین دوران بود که نوشتن چهارگانه‌ی بورو را شروع کرد. در زندان حق نداشته از کاغذ و قلم استفاده کند و داستان را برای هم‌سلولی‌هایش تعریف می‌کرد. نکته‌ی آغزهایی که بالاخره این داستان روی آن‌ها نوشته شد به دست دوست پرام که کشیش آلمانی بود قاچاقی از زندان خارج شد. پرام در سال ۱۹۷۹ از زندان آزاد شد اما تا سرانجام سوهارتو در سال ۱۹۹۸ در حصر خانگی به سربرد. هشت سال بعد، در سال ۲۰۰۶، پرام فوت کرد.

چهارگانه‌ی بورو که «زمین ابنای بشر» اولین جلد آن است، داستان مینکی، جوان بومی، و رشد فکری او در مسیر تجربیات زندگی است. کتاب‌های تاریخ آکنده‌اند از شرح حوادث زندگی ملت‌ها و نظریه‌های تاریخی نیز آکنده از شرح چرایی و چگونگی این حوادث. اما آن‌چه رمان تاریخی را از تاریخ و نظریه‌هایش متمایز و ممتاز می‌کند، این است که در رمان تاریخی به جای یک ملت، توده‌ای بی‌شکل، با یک فرد مواجه هستیم. خواننده‌ی رمان تاریخی در مواجهه با زندگی

فردی که در بستری از زمان و مکان (تاریخ) می‌گذرد، همراه با این فرد شادی‌ها و غم‌ها و کام و ناکامی‌ها را از سر می‌گذرانند، به عبارتی با او زندگی می‌کند. آن هم لحظه به لحظه، نه در دوره‌ای از تاریخ. اما بی‌تردید شرح حال و توصیف رویارویی‌های فرد با حوادث زندگی در زمینه‌ای اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و کلیت زیستی آن فرد امکان‌پذیر است. پرام در این چهارگانه با همین نگاه کلی به زندگی فرد، رشد «مینکی» را به تصویر می‌کشد: از دانش‌آموز دبیرستان هلندی شیفته‌ی استعمارگران سرزمینش تا جوانی عاشق و بالاخره انسانی آزاداندیش. پرام در نگارش این رمان از زندگی تیرتو آدی سورپو^۱، روزنامه‌نگار و منتقد سرسخت رت استعماری هلند الهام گرفته است.

آغاز ترجمه‌ی این چهارگانه سال‌ها طول کشید. به چند دلیل. اول این‌که، برای اولین بار از زبان دوم (انگلیسی) ترجمه می‌کردم. مسئله‌ی ترجمه از زبان دوم این است که برخی سبب‌های فرهنگی و اشاره‌های فرهنگی در این ترجمه ناگزیر از دست می‌روند و ترجمه دوم تا حد زیادی به برداشت‌های مترجم اول متکی است. شاید به همین دلیل اولین ترجمه که به یاد اول را خواندم، هم مشغول کشف دنیایی تازه بودم و هم عملاً سردرگم مانده بودم. در این رمان، آمیزه‌ی دین (اسلام) و اعتقاد به اجداد، روابط بین بومیان، مهاجران و استعمارگران، مناسبات نژادی، زبانی و جنسیتی فضای غریبی به وجود آورده است. ابزار استعمار این سرزمین (همان‌طور که مترجم انگلیسی توضیح داده و سوانده‌ها نیز بعد از خواندن رمان به آن پی می‌برد) نیز ابزاری فرهنگی است. برای مثال ایده‌های ناب‌های کاربرد زبان خاص در هر طبقه مؤثرتر از برخورد قهری با بومی‌هاست و تأثیر روانی تری دارد. خواندن این رمان ما را درباره‌ی موقعیت اندونزی، تاریخچه‌ی استعمار در این کشور و روابط این جزیره با کشورهای همسایه کنجکاو می‌کند.

این رمان علاوه بر زندگی و رشد مینکی جوان، تصویری است از یک و دقیق از موقعیت زنان طبقات مختلف در اندونزی اواخر قرن نوزده و اوایل قرن بیست. علاوه بر تفاوت‌ها و تمایزهای زبانی و نژادی، جنسیت و قوانین (شرعی و حقوق به اصطلاح مدنی) حاکم بر جنسیت نیز در رویدادهای رمان نقش برجسته‌ای دارند. فرقی نمی‌کند زنی را به هم‌خوابگی فروخته باشند یا مشغول کارگری جنسی

باشد یا کارگری مزدعه. در هر صورت جنسیت او سنگ‌بنای سرنوشت اوست. دشوارترین سد راه ترجمه‌ی این چهارگانه یافتن لحنی بود مناسب همین آدم‌ها با این نوع روابط خانوادگی، دوستانه، اجتماعی، شغلی و حتی عاشقانه. زمانی جایی خواننده بودم، اصطلاح خاور ابداع نژادپرستانه‌ی اروپاییان است برای متمایز ساختن خودشان از کسانی که نسبت به آن‌ها در شرق کره‌ی زمین می‌زیستند. از خودخواهی انسان غربی است که خود را مرکز عالم می‌داند و به نسبت این مرکزیت، دنیا را به شرق و غرب تقسیم می‌کند اما در فضایی کاملاً منطبق با همین تقسیم‌بندی، مطالعه و حتی سیاحت‌های ما نیز بیش از شرق به غرب تمایل دارد. ما طالب افکار نو، اجناس نو، دیدگاه نو و دنیای نو هستیم. و این دنیای نو نه در شرق عالم که در غرب آن یافت می‌شود. شاید از این دیدگاه، ترجمه‌ی رمان چهارمندی متعلق به نویسنده‌ای از دنیایی کاملاً ناشناخته در جنوبی‌ترین بخش آسیا دارد، متهورانه و از سرب‌پروایی به نظر برسد. اما همین دنیای ناشناخته‌ی نویسنده‌ی گم‌گشته که پاهای داستان‌ش نه در عوالم خیال که بر روی همین زمین ابنای بشر استوار است، انگیزه‌ای است قوی برای شناخت آن دنیا، مردم، فرهنگ مختلط و طرز تفکر انسان استعمارشده به حال و همین‌طور آینده‌ای که به قول مینکی ما حالا به آن واصل شده‌ایم.

سپاس‌گزارم از مهدی کامروز که با سه‌توت‌مندی تمام این چهار جلد را تهیه کرد و برایم فرستاد. از الناز سرداری‌نیا که کتاب‌ها را به دستم رساند و دوستش عایشه سانگ‌کیلانگ^۱ اندونزیایی را به من معرفی کرد که به‌شگرم بودم به مهر و دوستی و یاری‌اش در فهم گوشه‌هایی از فرهنگ بومی اندونزی. البته از مهرداد کامروز که پرام را به من معرفی کرد و پشتیبان و مشوقم در مسیر هر روز این ترجمه بود.

تهمینه رانست

شهریور ۱۳۹۶